

การประเมินสถานการณ์ทางการเมือง ในประเทศเมียนมาร์ ภายหลังการเลือกตั้งในปี ๒๕๕๓

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

การประเมินสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศเมียนมาร์ ภายหลังจากเลือกตั้งในปี ๒๕๕๓

พันเอก ดร. อธิวัฒน์ นันทขว้าง

รองผู้อำนวยการกองศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

๑. กล่าวนำ

หลังจากรัฐบาลทหารได้จัดให้มีการพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญเผยแพร่แก่สาธารณะ โดยกำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปใน พ.ศ. ๒๕๕๓ และวันที่ ๒๖ ก.พ. ๒๕๕๓ รัฐบาลทหารได้ตรากฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ รวมถึงแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมการออกเสียงประชามติ [๑] และเมื่อ วันที่ ๑๐ พ.ค. ๒๕๕๓ ที่ผ่านมาก็ได้มีการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ด้วยคะแนนร้อยละ ๙๒.๔ หรือ ๒๐,๗๘๖,๕๘๖ คน จาก ผู้มาใช้สิทธิ ๒๒ ล้านคน และมีประชาชนเมียนมาร์ราว ๑.๓ ล้านคนที่ลงมติคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญ ขณะที่อีก ๓๓๔,๕๘๔ คนไม่ออกเสียง [๒] โดยมีประชาชนเมียนมาร์ออกมามลงประชามติถึงร้อยละ ๘๘.๐๗ โดยผลการลงประชามติดังกล่าวเป็นการนับคะแนนเฉพาะ ๒๗๘ อำเภอจาก ๓๒๕ อำเภอทั่วประเทศ โดยอีก ๔๗ อำเภอที่เหลือในเขตอิระวดีและบางส่วนของเขตย่างกุ้งมีการเลื่อนการลงประชามติไปเป็นวันที่ ๒๔ พ.ค. ๕๓ เนื่องจากเป็นพื้นที่ประสบภัยจากพายุไซโคลนนาร์กิส [๓]

จากการลงประชามติ ดังกล่าวช่วยแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลทหารที่กำลังจะผลักดันให้เกิดการเลือกตั้งขึ้นในปี ๒๕๕๓ ตาม Road Map คู่ประชาธิปไตยที่ได้กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งที่จะคาดหวังไว้และถูกเฝ้าจับตามองจากนานาชาติจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ นั่นคงเป็นเรื่องที่ต้องเฝ้าติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เพราะการเลือกตั้ง ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งการประเมินสถานการณ์การเลือกตั้งในเมียนมาร์ ปี ๒๕๕๓ จะมีรายละเอียดในเอกสารฉบับนี้

๒. วิเคราะห์แนวโน้มการเกิดเหตุการณ์

ในการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองในประเทศเมียนมาร์ ภายหลังจากเลือกตั้งในปี ๒๕๕๓ ของเมียนมาร์นั้น แนวทางที่เป็นไปได้ประกอบด้วยประเด็นหลักๆ สองประเด็น ได้แก่ ๑) จะมีการเลือกตั้งเกิดขึ้นหรือไม่ และ ๒) พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy :

NLD) จะลงรับสมัครเลือกตั้งหรือไม่ โดยที่ประเด็นแรกจะเกิดขึ้นก่อน และประเด็นที่สองจะเกิดขึ้นตามมา ซึ่งเป็นการตัดสินใจของทั้งฝ่ายรัฐบาลเมียนมาร์ในปัจจุบัน และการตัดสินใจของพรรค NLD

สำหรับการวิเคราะห์แนวโน้มของเหตุการณ์ในเอกสารนี้จะใช้ทฤษฎีเกม (Game Theory) เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจ การเกิดขึ้นของสถานการณ์จะมีลักษณะเป็นไปตามลำดับ (Sequential Move) คือมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตัดสินใจก่อนแล้วฝ่ายหนึ่งจะตัดสินใจตาม ในกรณีนี้ ฝ่ายรัฐบาลจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจก่อน หลังจากนั้นพรรค NLD จะตัดสินใจตาม ซึ่งสามารถเขียนเป็นตารางคะแนนประโยชน์ได้ตามมุมมองของแต่ละฝ่าย ได้ดังตารางที่ ๑ และ ๒ โดยกรณีที่มีคะแนนมาก หมายถึงได้ประโยชน์กับฝ่ายตนเองมากกว่าฝ่ายตรงข้าม

ตารางที่ ๑ มุมมองของรัฐบาลทหาร

การตัดสินใจของ ฝ่ายรัฐบาล	การตัดสินใจของ พรรค NLD	คำอธิบาย	คะแนน
จัดให้มีการเลือกตั้ง	ประสงค์ที่จะลงเลือกตั้ง	การจัดให้มีการเลือกตั้งจะช่วยทำให้รัฐบาลทหารมีภาพพจน์ที่ดีมากขึ้นในทัศนะของ นานาชาติ และถ้าพรรค NLD แสดงความประสงค์ที่จะลงเลือกตั้งด้วยแล้วย่อมจะส่งผลเชิง บวกเพิ่มเติมให้กับรัฐบาล ทำให้รัฐบาลทหารได้ประโยชน์สูงสุด	๓
จัดให้มีการเลือกตั้ง	ไม่ประสงค์ที่จะลงเลือกตั้ง	การจัดให้มีการเลือกตั้งจะช่วยทำให้รัฐบาลทหารมีภาพพจน์ที่ดีมากขึ้นในทัศนะของ นานาชาติ แต่ถ้าพรรค NLD ไม่ประสงค์จะลงเลือกตั้งเนื่องจากมองว่าฝ่ายตนเองอาจ เสียเปรียบ ถ้าผลการเลือกตั้งออกมาพ่ายแพ้ต่อฝ่ายรัฐบาลทหาร อย่างไรก็ตามรัฐบาลทหารก็ ยังได้ประโยชน์ถ้ายอมให้มีการเลือกตั้งแต่ไม่สูงสุด	๒
ไม่จัดให้มีการเลือกตั้ง	ประสงค์ที่จะลงเลือกตั้ง	ถ้ารัฐบาลทหารไม่จัดให้มีการเลือกตั้ง ก็ย่อมส่งผลให้ไม่เกิดความเปลี่ยนแปลงใดๆ ท่ามกลางความได้เปรียบของรัฐบาลทหารที่กุมอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จ แต่ก็มีผลเชิงลบต่อ นานาชาติ และถ้าพรรค NLD แสดงความประสงค์ที่จะไม่ลงเลือกตั้งแล้ว สถานการณ์ใน พม่าก็ยังคงเดิม โดยมี ฝ่ายรัฐบาลทหารเป็นฝ่ายได้เปรียบ	๑
ไม่จัดให้มีการเลือกตั้ง	ไม่ประสงค์ที่จะลงเลือกตั้ง	ถ้ารัฐบาลทหารไม่จัดให้มีการเลือกตั้ง ก็ย่อมส่งผลให้ไม่เกิดความเปลี่ยนแปลงใดๆ ท่ามกลางความได้เปรียบของรัฐบาลทหารที่กุมอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จ แต่ก็มีผลเชิงลบต่อ นานาชาติ และถ้าพรรค NLD แสดงความประสงค์ที่จะลงเลือกตั้งด้วยแล้ว ย่อมจะส่งผลให้ รัฐบาลทหารถูกกดดันจากนานาชาติ	๐

ตารางที่ ๒ มุมมองของพรรค NLD

การตัดสินใจของ ฝ่ายรัฐบาล	การตัดสินใจของ พรรค NLD	คำอธิบาย	คะแนน
ไม่จัดให้มีการเลือกตั้ง	ประสงค์ที่จะลงเลือกตั้ง	ถ้ารัฐบาลทหารไม่ยอมจัดให้มีการเลือกตั้งจะส่งผลให้เกิดภาพจน์เชิงลบมากขึ้น และถ้าพรรค NLD แสดงความประสงค์ที่จะลงเลือกตั้งด้วยแล้วย่อมจะส่งผลเชิงลบกับฝ่ายรัฐบาลทหารมากยิ่งขึ้น ทำให้พรรค NLD เป็นฝ่ายได้ประโยชน์สูงสุด	๓
จัดให้มีการเลือกตั้ง	ไม่ประสงค์ที่จะลงเลือกตั้ง	เมื่อฝ่ายรัฐบาลทหารจัดให้มีการเลือกตั้ง รัฐบาลทหารย่อมจะมีความได้เปรียบ และถ้าพรรค NLD ลงสมัครรับเลือกตั้งจะเป็นการยอมรับในผลที่ได้ ดังนั้นการไม่ลงเลือกตั้งจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงการไม่ยอมรับในการจัดการเลือกตั้งที่มีการกีดกันไม่ให้นาง อองซานซูจี ลงสมัครรับเลือกตั้งด้วยการตัดสินใจที่มีความผิด เพราะฉะนั้นการไม่ลงสมัครรับเลือกตั้งจะเป็นสิ่งที่ดีกับพรรค NLD มากกว่าลงสมัครรับเลือกตั้ง	๒
จัดให้มีการเลือกตั้ง	ประสงค์ที่จะลงเลือกตั้ง	เมื่อฝ่ายรัฐบาลทหารจัดให้มีการเลือกตั้ง รัฐบาลทหารย่อมจะมีความได้เปรียบ การลงสมัครรับเลือกตั้งของพรรค NLD จะเป็นการเสียเปรียบ และสร้างการยอมรับในการจัดการเลือกตั้งที่จัดโดยรัฐบาลทหาร	๑
ไม่จัดให้มีการเลือกตั้ง	ไม่ประสงค์ที่จะลงเลือกตั้ง	ถ้ารัฐบาลทหารไม่จัดให้มีการเลือกตั้ง ก็ย่อมส่งผลให้ไม่เกิดความเปลี่ยนแปลงใดๆ ท่ามกลางความได้เปรียบของรัฐบาลทหารที่กุมอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จ แต่ก็มีผลเชิงลบต่อนานาชาติ และถ้าพรรค NLD ไม่ประสงค์ที่จะลงเลือกตั้งด้วยแล้ว ย่อมแสดงให้เห็นว่า พรรค NLD ไม่ได้มีความกระตือรือร้นที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ซึ่งไม่ส่งผลดีต่อพรรค NLD	๐

พรรค NLD

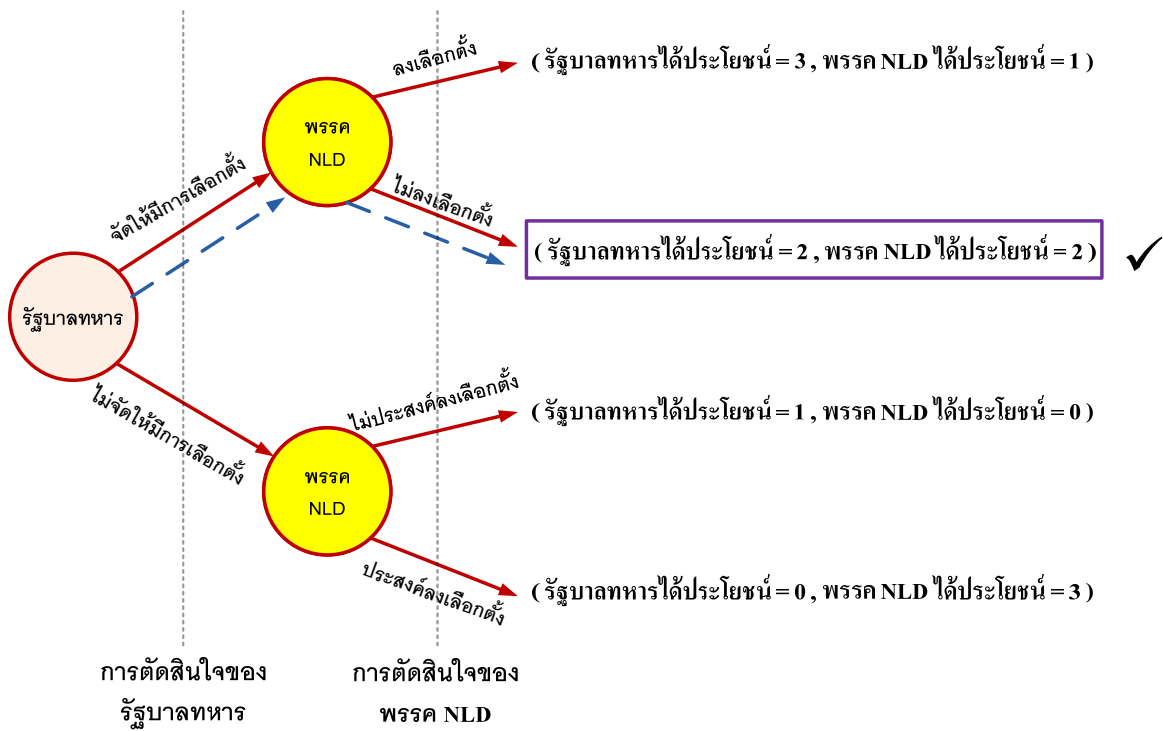
		ประสงค์จะลงเลือกตั้ง	ไม่ประสงค์ลงเลือกตั้ง
รัฐบาลทหาร	จัดเลือกตั้ง	(๓ , ๑)	(๒ , ๒) ✓
	ไม่จัดเลือกตั้ง	(๐ , ๓)	(๑ , ๐)

ภาพที่ ๑ ตารางคะแนนประโยชน์การประเมินสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศเมียนมาร์ ภายหลังจากเลือกตั้งในปี ๒๕๕๓

จากตารางที่ ๑ และ ๒ สามารถนำมาสร้างเป็นตารางคะแนนได้ในภาพที่ ๑ โดยแสดงถึงตารางคะแนนประโยชน์ที่ได้จากมุมมองของทั้งสองฝ่าย และจากภาพดังกล่าวสามารถนำมาสร้างเป็นแผนผังขั้นตอนการตัดสินใจของรัฐบาลทหารและพรรค NLD ได้ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์การตัดสินใจของทั้งสองฝ่าย ดังปรากฏในภาพที่ ๒

ในสถานการณ์ปัจจุบันรัฐบาลทหารจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจก่อน และพรรค NLD จะตัดสินใจตาม และสามารถวิเคราะห์ได้ว่าเมื่อรัฐบาลทหารเมียนมาร์ตัดสินใจให้มีการเลือกตั้งขึ้น จะส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น ทำให้ได้คะแนนที่มีน้ำหนักเท่ากับ ๒ หรือ ๓ ในขณะที่ ถ้าไม่จัดให้มีการเลือกตั้งแล้วรัฐบาลจะมีน้ำหนักคะแนนเท่ากับ ๑ และ ๒

เมื่อรัฐบาลทหารจัดให้มีการเลือกตั้งแล้ว การตัดสินใจของพรรค NLD จะมีทางเลือกอยู่ ๒ แนวทางคือ ลงสมัครหรือไม่ลงสมัคร ถ้าพรรค NLD ลงสมัครจะทำให้มีน้ำหนักคะแนนเท่ากับ ๑ แต่ถ้า พรรค NLD ไม่ลงสมัคร จะมีน้ำหนักคะแนนเท่ากับ ๒ ซึ่งมากกว่า ๑ ทำให้มีแนวโน้มที่พรรค NLD จะไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง เพราะการลงสมัครรับเลือกตั้งจะเป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลทหารพม่า ภายหลังจากการเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ ๒ แสดงถึงแผนผังขั้นตอนการตัดสินใจของรัฐบาลทหารและพรรค NLD

ดังนั้นถ้ารัฐบาลทหารตัดสินใจให้มีการเลือกตั้ง และพรรค NLD ตัดสินใจที่จะไม่ลงสมัครเลือกตั้งด้วยแล้ว จะถือว่าการตัดสินใจของทั้ง ๒ ฝ่ายเป็นการตัดสินใจที่ก่อให้เกิดจุดดุลภาพขึ้น และเป็นประโยชน์สูงสุดที่แต่ละฝ่ายจะสามารถมีได้ โดยไม่ได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกันขึ้น สำหรับความเสี่ยงที่จะเผชิญและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประเทศไทยจะมีรายละเอียดในหัวข้อถัดไป

๓. ความเสี่ยงและผลกระทบ

จากการวิเคราะห์แนวโน้มการเกิดเหตุการณ์การเลือกตั้งในเมียนมาร์ในปี ๒๕๕๓ นั้นจะพบว่า รัฐบาลทหารพม่าจำเป็นต้องพยายามจัดให้มีการเลือกตั้งตาม Road Map สู่ประชาธิปไตยที่ได้กำหนดไว้ ทำให้การเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นในปี ๒๕๕๓ นั้นเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการให้ลุล่วง และที่สำคัญคือถ้าการเลือกตั้งจะเกิดขึ้นจริงนั้น รัฐบาลทหารจะต้องเป็นฝ่ายที่ได้รับความชัยชนะ ไม่ว่าจะส่งผู้แทนที่เป็นทหาร หรือผู้แทนที่เป็นพลเรือน ดังนั้นรัฐบาลทหารจะต้องดำเนินการทั้งหมดเพื่อให้เกิดความได้เปรียบ ดังเช่น การพิพากษาคดีของนางอองซานซูจี ที่ละเมิดกฎหมายการกักกัน ทำให้ไม่สามารถลงเลือกตั้งได้ และยังรวมไปถึงการดำเนินการกับผู้ทีคาดว่าจะเป็นคู่แข่งในการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความได้เปรียบทั้งหมด

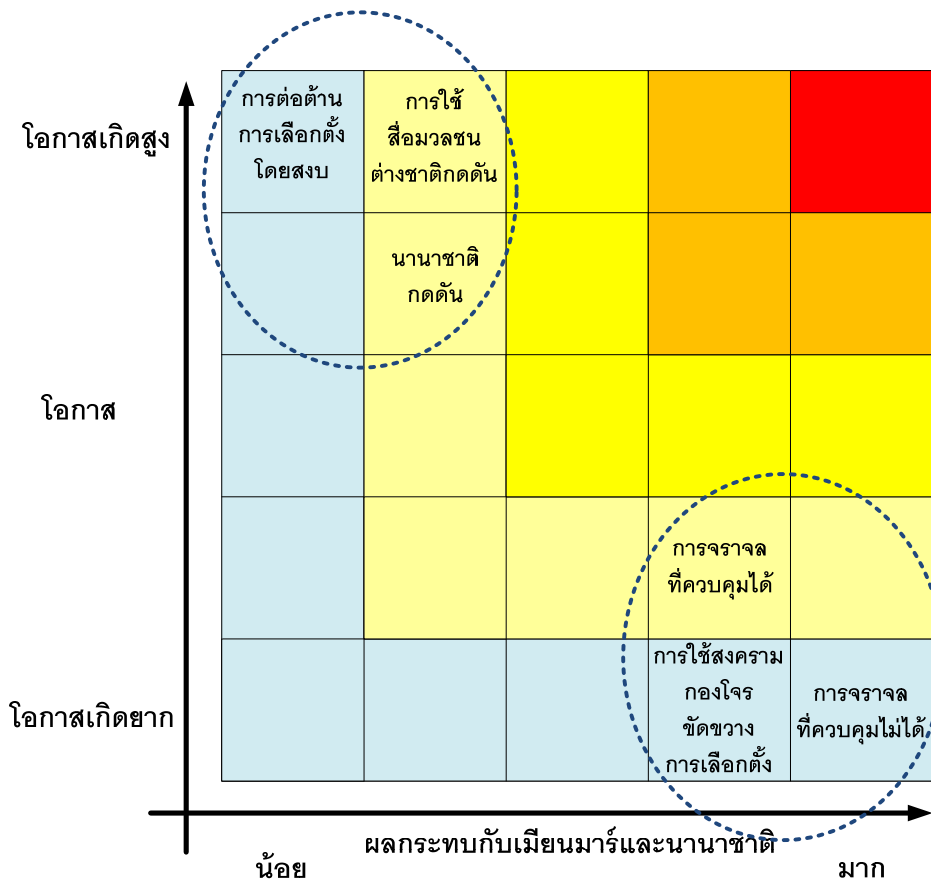
เมื่อรัฐบาลทหารทำการกดดันอย่างหนักในด้านต่างๆ พรรค NLD เองก็จะต้องหามาตรการต่างๆ เข้ามาต่อรอง เพราะฉะนั้นสิ่งที่จะเป็นไปได้ง่ายที่สุดคือ การประท้วงไม่ลงเลือกตั้งในครั้งนี้ และการต่อต้านการเลือกตั้งโดยสงบ พร้อมทั้งใช้การปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations : IO) โดยใช้สื่อมวลชนต่างชาติเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ เพื่อสร้างแรงกดดันจากภายนอก และพยายามชี้ให้เห็นถึงความไม่โปร่งใสในการจัดการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้น

นอกเหนือจากการดำเนินการดังกล่าว สิ่งที่จะอาจเกิดขึ้นได้คือ ความพยายามในการเรียกร้องและก่อความไม่สงบโดยใช้พลังประชาชน โดยเริ่มจากการเรียกร้องด้วยความสงบและอาจจะพัฒนาไปสู่การจลาจล เพื่อนำไปสู่การใช้กำลังและความรุนแรงเข้าสลายการก่อความไม่สงบดังกล่าว และพัฒนาสถานการณ์ไปสู่การแทรกแซงจากนานาชาติ อย่างไรก็ตามการดำเนินการในลักษณะนี้เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการสนับสนุนจากภายนอกประเทศ และดำเนินการอย่างปกปิด ประกอบกับรัฐบาลทหารเป็นรัฐบาลที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด การดำเนินการในแนวทางนี้จึงเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายที่จะบรรลุผล

สำหรับพื้นที่ห่างไกลนั้นและอยู่ในเขตอิทธิพลชนกลุ่มน้อย อาจจะมีการพยายามในการขัดขวางการเลือกตั้ง โดยใช้สงครามกองโจร เข้าปฏิบัติต่อการข่มขู่เลือกตั้ง หรือก่อวินาศกรรมพื้นที่ลงทะเบียนเพื่อสร้างปัญหาให้กับกระบวนการเลือกตั้ง และผลของการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น

ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นสามารถจัดทำเป็นตารางความเสี่ยงและผลกระทบดังแสดงในภาพที่ ๓ และจะเห็นได้ว่าความเสี่ยงและผลกระทบของการเลือกตั้งในปี ๒๕๕๓ สามารถแบ่งกลุ่มได้ออกเป็น ๒ กลุ่มคือ

- กลุ่มแรกเป็นกลุ่มของเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ง่ายแต่มีผลกระทบกับเมียนมาร์และนานาชาติน้อย เหตุการณ์ในกลุ่มนี้จะเป็นการต่อต้านการเลือกตั้งโดยความสงบ การใช้สื่อมวลชนต่างชาติกดดัน และการกดดันจากนานาชาติ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ง่าย เพราะเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ต้องใช้การเตรียมการมาก และเกิดขึ้นบ่อยครั้งในปัจจุบัน และด้วยความที่เกิดขึ้นบ่อยทำให้ผลกระทบที่มีต่อรัฐบาลทหารไม่มากนัก

ภาพที่ ๓ ตารางความเสี่ยงและผลกระทบของการเลือกตั้งในปี ๒๕๕๓ ของเมียนมาร์

สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยจากกลุ่มของเหตุการณ์ในลักษณะนี้คือ ประเทศไทยอาจจะได้ความกดดันจากประเทศสหรัฐฯ และกลุ่มประเทศ EU ในฐานะที่เป็นทั้งประธานอาเซียนและเลขาธิการอาเซียน อย่างไรก็ตามความกดดันต่างๆ คงจะไม่มีทำที่ที่รุนแรงมากนัก เนื่องจากยังไม่มีเงื่อนไขที่ทำให้ประเทศสหรัฐฯ และกลุ่มประเทศ EU เพิ่มมาตรการกดดัน เช่น ความรุนแรงต่างๆ ส่วน สปจ.คงเฝ้ามองสถานการณ์และแสดงท่าสนับสนุนการดำเนินการต่างๆ ของรัฐบาลทหารเมียนมาร์

- กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มของเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยากแต่ถ้าเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อเมียนมาร์และนานาชาติมาก ได้แก่ การจลาจลที่สามารถควบคุมได้ การจลาจลที่ไม่สามารถควบคุมได้ และ การใช้กองโจรขัดขวางการเลือกตั้ง เหตุการณ์ในกลุ่มที่สองนี้จะเป็นเหตุการณ์ที่มีการใช้ความรุนแรง ข่มขู่ส่งผลกระทบต่อรัฐบาลทหารและนานาชาติที่เฝ้าจับตามอง อย่างไรก็ตามเหตุการณ์ในลักษณะนี้เป็นเรื่องที่จะเกิดขึ้นได้ยาก เนื่องจากรัฐบาลทหารค่อนข้างจะมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด มีอำนาจในการควบคุมสูง ทำให้การดำเนินการในลักษณะนี้เกิดขึ้นได้ยาก

สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยจากกลุ่มของเหตุการณ์ในลักษณะนี้คือ ประเทศไทยอาจได้รับความกดดันจากประเทศสหรัฐฯ และกลุ่มประเทศ EU อย่างมากและอาจมีการเพิ่มมาตรการกดดันต่างๆ มากขึ้น ในขณะที่ สปป.จะแสดงท่าทีที่สนับสนุน ปกป้องและช่วยเหลือรัฐบาลทหารเมียนมาร์อย่างชัดเจน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นบริเวณชายแดนประเทศไทยที่มีพรมแดนติดกับประเทศเมียนมาร์

จากที่กล่าวมาในข้างต้นจะพบว่าความเสี่ยงของเหตุการณ์นั้นแบ่งออกได้เป็นสองกลุ่มใหญ่ คือกลุ่มที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ง่ายแต่มีผลกระทบน้อย และ กลุ่มที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยากแต่มีผลกระทบมาก ดังนั้น การศึกษาและทำความเข้าใจกับเหตุการณ์ต่างๆ ย่อมจะส่งผลให้มีการเตรียมการที่จะเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะได้กล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

๔. แนวทางการเผชิญสถานการณ์หลังการเลือกตั้ง ปี ๒๕๕๓

สถานการณ์การเลือกตั้งในเมียนมาร์ปี ๒๕๕๓ ย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้เนื่องจากไทยเป็นทั้งประธานอาเซียนและเลขาธิการอาเซียน ทำให้นานาชาติพุ่งเป้าสนใจมาที่ไทย รวมถึงความคาดหวังที่ไทยจะแสดงท่าทีและบทบาทต่อสถานการณ์ในเมียนมาร์ที่ชัดเจน ด้วยปัจจัยเหล่านี้ทำให้ไทยต้องมีการเตรียมการพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นมิติของ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม/จิตวิทยา การทหาร ฯลฯ

โดยแนวทางที่จะเผชิญกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหลังการเลือกตั้งนั้น จะพิจารณาจากกลุ่มของเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสองกลุ่ม คือกลุ่มที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ง่ายแต่มีผลกระทบน้อย และ กลุ่มที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยากแต่มีผลกระทบมาก และพิจารณาแนวทางเฉพาะกับเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ สามารถกำหนดแนวทางได้ตามตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ เหตุการณ์ ผลกระทบ และแนวทางในการเผชิญสถานการณ์หลังการเลือกตั้ง ปี ๒๕๕๓

กลุ่มของเหตุการณ์	เหตุการณ์	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	แนวทางในการเผชิญสถานการณ์ของไทย
เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ง่ายแต่มีผลกระทบกับเมียนมาร์และนานาชาติน้อย	การต่อต้านการเลือกตั้งโดยความสงบ	<ul style="list-style-type: none"> * สหรัฐฯ และ EU ให้ความสนใจ และให้การสนับสนุนการเคลื่อนไหวดังกล่าว * สปจ. เผด็จการตามสถานการณ์ และให้การสนับสนุนรัฐบาลทหาร * ประเทศในภูมิภาคและอาเซียนเผด็จการตามสถานการณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> * ไทยควรวางตัวเฉย สงวนท่าที * แสดงความชัดเจนว่าจะไม่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในประเทศเมียนมาร์ * แสดงข้อคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็น
	การใช้สื่อมวลชนต่างชาติกดดัน	<ul style="list-style-type: none"> * สหรัฐฯ และ EU มีพื้นที่ข่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้งในเมียนมาร์มากขึ้น * สปจ. แสดงออกถึงท่าทีเข้าใจสถานการณ์ และให้การสนับสนุนรัฐบาลทหาร * ประเทศในภูมิภาคและอาเซียนเผด็จการตามสถานการณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> * ไทยควรวางตัวเฉย สงวนท่าที * แสดงความชัดเจนว่าจะไม่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในประเทศเมียนมาร์ * แสดงข้อคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็น
	การกดดันจากนานาชาติ	<ul style="list-style-type: none"> * สหรัฐฯ และ EU มีมาตรการกดดันต่างๆ * สปจ. ให้การสนับสนุนรัฐบาลทหาร * อาจมีบางประเทศในภูมิภาคและอาเซียน แสดงท่าทีกดดัน ที่เหลือเผด็จการตามสถานการณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> * ไทยควรวางตัวเฉย สงวนท่าที * แสดงความชัดเจนว่าจะไม่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในประเทศเมียนมาร์ * แสดงข้อคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็น

ตารางที่ ๓ เหตุการณ์ ผลกระทบ และแนวทางในการเผชิญสถานการณ์หลังการเลือกตั้ง ปี ๒๕๕๓ (ต่อ)

กลุ่มของเหตุการณ์	เหตุการณ์	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	แนวทางในการเผชิญสถานการณ์ของไทย
เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยากแต่ถ้าเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อกับเมียนมาร์และนานาชาติมาก	การเจรจาที่สามารถควบคุมได้	<ul style="list-style-type: none"> * สหรัฐฯ และ EU ให้ความสนใจ และให้การสนับสนุนการเคลื่อนไหวดังกล่าว * สื่อมวลชนนานาชาติให้พื้นที่ข่าวมากขึ้น * จีนเฝ้าติดตามสถานการณ์ และให้การสนับสนุนรัฐบาลทหาร * ประเทศในภูมิภาคและอาเซียนเฝ้าติดตามสถานการณ์ * ไทยถูกเพ่งเล็งมากขึ้นในการแสดงท่าที 	<ul style="list-style-type: none"> * ไทยควรวางตัวด้วยท่าทีที่เหมาะสม * แสดงความชัดเจนว่าจะไม่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในประเทศเมียนมาร์ * แสดงข้อคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็น * แสดงเจตจำนงที่พร้อมจะให้ความช่วยในด้านต่างๆ * ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมที่จำเป็น * กำกับดูแลการเคลื่อนไหวจากกลุ่มต่างๆ ในประเทศไทย
	การเจรจาที่ไม่สามารถควบคุมได้	<ul style="list-style-type: none"> * สหรัฐฯ และ EU มีพื้นที่ข่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้งในเมียนมาร์มากขึ้น * สหรัฐฯ และ EU มีมาตรการกดดันต่างๆ * สปจ.ให้การสนับสนุนรัฐบาลทหาร * อาจมีบางประเทศในภูมิภาคและอาเซียนแสดงท่าทีกดดัน ที่เหลือเฝ้าติดตามสถานการณ์ * เมียนมาร์ใช้กำลังกวาดล้างมีผู้ลี้ภัยข้ามมาไทย * นานาชาติจับตามองท่าทีของไทย * ไทยถูกกดดัน จากสหรัฐฯ EU และนานาชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> * ไทยควรวางตัวด้วยท่าทีที่เหมาะสม * แสดงความชัดเจนว่าจะไม่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในประเทศเมียนมาร์ * แสดงข้อคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็น * แสดงเจตจำนงที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ * ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมที่จำเป็น * เพิ่มมาตรการในการควบคุมชายแดน * กำกับดูแลการเคลื่อนไหวจากกลุ่มต่างๆ ในประเทศไทย และรักษาความปลอดภัยสถานทูตเมียนมาร์

ตารางที่ ๓ แนวทางในการเผชิญสถานการณ์หลังการเลือกตั้ง ปี ๒๕๕๓ (ต่อ)

กลุ่มของเหตุการณ์	เหตุการณ์	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	แนวทางในการเผชิญสถานการณ์ของไทย
	การใช้สงครามกองโจร ขัดขวางการเลือกตั้ง	<ul style="list-style-type: none"> * สหรัฐฯ และ EU มีพื้นที่ข่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้งในเมียนมาร์มากขึ้น * สหรัฐฯ และ EU มีมาตรการกดดันต่างๆ * สปจ.ให้การสนับสนุนรัฐบาลทหาร * อาจมีบางประเทศในภูมิภาคและอาเซียนแสดงท่าทีกดดัน ที่เหลือเฝ้าติดตามสถานการณ์ * นานาชาติจับตามองท่าทีของไทย * เมียนมาร์ใช้กำลังกวาดล้างมีผู้ลี้ภัยข้ามมาไทย * เมียนมาร์อาจมีการใช้กำลังทหารเข้ากวาดล้างกลุ่มต่อต้านต่างๆ * ไทยถูกกดดัน จากสหรัฐฯ EU และนานาชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> * ไทยควรวางตัวด้วยท่าทีที่เหมาะสม * แสดงความชัดเจนว่าจะไม่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในประเทศเมียนมาร์ * แสดงข้อคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็น * แสดงเจตจำนงที่พร้อมจะให้ความช่วยในด้านต่างๆ * ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมที่จำเป็น * เพิ่มมาตรการในควบคุมชายแดน * เตรียมกำลังทหารเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินบริเวณชายแดน * กำกับดูแลการเคลื่อนไหวจากกลุ่มต่างๆ ในประเทศไทย และรักษาความปลอดภัยสถานทูตเมียนมาร์

จากตารางที่ ๓ จะพบว่าสถานการณ์ภายหลังการเลือกตั้งของเมียนมาร์มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งต่างๆ ส่วนจะมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด นั้น จะขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ ณ ขณะนั้นว่าจะส่งอิทธิพลเพียงใด แต่ไม่ว่าจะมีความรุนแรงในระดับใด ประเทศไทยย่อมเป็นประเทศแรกๆ ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม การเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ย่อมจะช่วยให้จัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดีและเหมาะสมมากขึ้น

๕. บทสรุป

จากการศึกษาสถานการณ์การเลือกตั้ง ปี ๒๕๕๓ ที่จะเกิดขึ้นในเมียนมาร์ นั้นจะพบว่ารัฐบาลทหารของเมียนมาร์คงจะต้องพยายามที่จะผลักดันให้เกิดการเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นไปตาม Road Map คู่ประชาธิปไตย ตามที่ได้มีการกำหนดล่วงหน้าไว้แล้ว เพราะการเดินทางแนวทางที่กำหนดไว้ใน Road Map ดังกล่าวจะช่วยให้ภาพพจน์ของเมียนมาร์ดีขึ้นในสายตาของนานาชาติ

อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลทหารจะต้อง ได้รับความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะผู้ทรงสมัครที่เป็นตัวแทนรัฐบาลทหารเมียนมาร์จะเป็นทหารหรือพลเรือน เพราะยังคงมีความจำเป็นที่ต้องสืบทอดอำนาจ ประกอบกับรัฐบาลทหารเป็นฝ่ายที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด การเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้น จะมีความโปร่งใสมากน้อยแค่ไหนเป็นสิ่งที่ไม่มีความสำคัญมากนัก ทำให้ฝ่ายรัฐบาลทหารเป็นฝ่ายที่มีความได้เปรียบ

ในขณะที่พรรค NLD ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านที่มีบทบาทสำคัญมาตั้งแต่อดีต อย่างเช่น การได้รับชัยชนะอย่างท่วมท้นในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อ ๒๗ พ.ค. ๒๕๕๓ [๔] ในขณะที่ นาง อองซานซูจี ผู้ก่อตั้งพรรค NLD ยังคงถูกกักบริเวณอยู่ แต่ด้วยความเสียเปรียบที่มีต่อรัฐบาลทหารในเกือบจะทุกด้าน เช่น การลงมติรับรัฐธรรมนูญ เมื่อ พ.ค. ๕๑ ที่ผ่านมา [๕] ถ้าการเลือกตั้งในปี ๒๕๕๓ พรรค NLD ตัดสินใจที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งท่ามกลางความเสียเปรียบแล้วนั้น ย่อมจะเป็นการสร้างการยอมรับให้กับผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อพรรคมากกว่าได้ และถ้าใช้ทฤษฎีเกม มาช่วยวิเคราะห์แล้วจะพบว่ามีความเป็นไปได้มากกว่าพรรค NLD จะไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง และเป็นไปได้ว่าจะทำการเคลื่อนไหวนอกกระบวนการเลือกตั้งแทน

เมื่อทำการศึกษาถึงสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นจะพบว่า สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นสามารถแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มคือ ๑) กลุ่มที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ง่ายแต่มีผลกระทบน้อย ที่ประกอบไปด้วยเหตุการณ์ การต่อต้านการเลือกตั้งโดยความสงบ การใช้สื่อมวลชนต่างชาติกดดัน และการกดดันจากนานาชาติ และ ๒) กลุ่มที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยากแต่มีผลกระทบมาก ที่ประกอบไปด้วยเหตุการณ์ การจลาจลที่สามารถควบคุมได้ การจลาจลที่ไม่สามารถควบคุมได้ และการใช้สงครามกองโจรขัดขวางการเลือกตั้ง

สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นจะขึ้นอยู่กับความระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้น แต่ไม่ว่าจะมีความรุนแรงจะเป็นอย่างไร ประเทศไทยย่อมที่จะถูกจับตามองบทบาท และท่าทีจากนานาชาติ ทั้งจากประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐ และ EU หรือจะเป็นประเทศในเอเชีย และประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้ไทยต้องเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้ไทยมีความสว่างในเวทีนานาชาติ

๕. อ้างอิง

[๒] <http://www.prachatai.com/journal/2008/05/16718>.

[๓] Ibid.

[๔] <http://th.wikipedia.org/wiki/อองซานซูจี>.

[๕] http://th.wikipedia.org/wiki/การประชุมตีว่าด้วยร่างรัฐธรรมนูญพม่า_พ.ศ._2551.

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
๖๒ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๐ ๒๒๓๕ ๕๕๘๗ เว็บไซต์ www.srithailand.org